

PREZYDENT
MIASTA STOŁECZNEGO
WARSZAWY

**ZAŁOŻENIA
DO PROJEKTU
BUDŻETU MIASTA
STOŁECZNEGO
WARSZAWY
NA ROK 2009**

Spis treści

1. WSTĘP	1
2. ZAŁOŻENIA OGÓLNE	1
3. AKTUALNY STAN FINANSÓW M. ST. WARSZAWY	2
4. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA M. ST. WARSZAWY NA ROK 2009 I LATA NASTĘPNE	3
5. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA DOCHODÓW MIASTA	4
5.1. Dochody bieżące.....	4
5.2. Dochody majątkowe.....	6
5.2.1. Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE	6
5.2.2. Inne dochody majątkowe	7
6. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA WYDATKÓW MIASTA	7
6.1. Założenia dotyczące wydatków bieżących	7
6.1.1. Główne zadania w zakresie bieżącej działalności Miasta.....	8
6.1.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji.....	8
6.1.1.2. w zakresie gospodarki mieszkaniowej.....	9
6.1.1.3. w zakresie oświaty i edukacji	9
6.1.1.4. w zakresie bezpieczeństwa.....	12
6.1.1.5. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	13
6.1.1.6. w zakresie kultury fizycznej i sportu.....	14
6.1.1.7. w zakresie opieki społecznej.....	14
6.1.1.8. w zakresie ochrony zdrowia	16
6.1.1.9. Koszty obsługi długu i wpłaty do budżetu państwa.....	18
6.1.2. Założenia dotyczące wydatków dzielnic	18
6.1.2.1. Środki na finansowanie zadań w zakresie oświaty i wychowania i edukacyjnej opieki wychowawczej oraz pozostałych wydatków bieżących	18
6.1.2.2. Środki na finansowanie inwestycji.....	19
6.1.2.3. Pozostałe elementy programu zwiększania efektywności zarządzania środkami finansowymi	19
6.2. Założenia dotyczące wydatków majątkowych	19
6.2.1. Wydatki inwestycyjne ogólnomiejskie	20
6.2.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji.....	20
6.2.1.2. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	21
6.2.1.3. w zakresie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej	21
6.2.1.4. w zakresie ochrony zdrowia	21
6.2.1.5. w zakresie pomocy społecznej.....	21
6.2.1.6. w zakresie administracji publicznej.....	22
6.2.1.7. w zakresie oświaty i edukacji	22
6.2.1.8. w zakresie kultury fizycznej, sportu, turystyki i wypoczynku	22
6.2.2. Wydatki inwestycyjne dzielnic m. st. Warszawy.....	22
6.2.3. pomoc finansowa udzielana innym jednostkom samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych.....	24
6.2.4. wpłaty na fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	24
7. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE WYNIKU BUDŻETOWEGO I POZIOMU ZADŁUŻENIA MIASTA	25

1. WSTĘP

Założenia do projektu budżetu m. st. Warszawy na rok 2009 zostały opracowane w oparciu o obowiązujące przepisy prawne, w tym w szczególności ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 roku (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.) i ustawę o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 roku (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) oraz zgodnie z zapisami ustawy z dnia 15 marca 2002 roku o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 41, poz. 361 z późn. zm.) i statutu m.st. Warszawy przyjętego uchwałą Rady m.st. Warszawy nr XXII/743/2008 z 10.01.2008 r.

2. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Podstawą konstrukcji projektu budżetu m. st. Warszawy na 2009 rok będzie:

- analiza aktualnej sytuacji finansowej Miasta,
- przewidywane przez Ministerstwo Finansów kierunki rozwoju sytuacji gospodarczej w kraju, w tym prognozowane parametry makroekonomiczne,
- przewidywane zmiany uwarunkowań zewnętrznych, zwłaszcza wchodzące w życie od 1 stycznia 2009 r. zmiany w systemie podatkowym, w szczególności w podatku dochodowym od osób fizycznych dotyczące obniżenia stawek podatkowych,
- przewidywane zmiany czynników wewnętrznych, w tym lokalnej polityki w zakresie podatków i opłat, kształtowania cen usług komunalnych świadczonych przez jednostki organizacyjne Miasta, zmiany dotyczące zarządzania majątkiem Miasta, a także zmiany wynikające ze zwiększenia kompetencji dzielnic,
- zwiększenie efektywności świadczonych przez Miasto usług społecznych (poprawa jakości, wydajności, dostępności),
- analiza zadań inwestycyjnych wynikających z Wieloletniego Programu Inwestycyjnego na lata 2008-2012 w kontekście możliwości dochodowych budżetu Miasta w 2009 r. i w latach następnych oraz założeń dotyczących pozostałych parametrów budżetowych,
- planowana absorpcja środków z Unii Europejskiej w ramach nowej perspektywy finansowej 2007-2013.

Prognozowane na 2009 r. wskaźniki makroekonomiczne przedstawiają się następująco:

- dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych (średnioroczna) - 102,9%,
- dynamika realna Produktu Krajowego Brutto - 105,0%,
- dynamika nominalna przeciętnego wynagrodzenia brutto
w gospodarce narodowej - 107,3%,
- dynamika przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej - 102,0%.

Projekt budżetu m. st. Warszawy na rok 2009 będzie sporządzony w cenach bieżących.

3. AKTUALNY STAN FINANSÓW M. ST. WARSZAWY

W latach 2006 i 2007 budżet zamknął się nadwyżką rozumianą jako różnica między dochodami a wydatkami. Uzyskano ją głównie w efekcie wysokiej dynamiki dochodów bieżących, w szczególności z podatków, w tym z tytułu udziału w podatkach dochodowych budżetu państwa i z podatku od czynności cywilno-prawnych. Korzystnie ukształtował się także wynik operacyjny budżetu liczony jako różnica między dochodami i wydatkami bieżącymi. Pozwoliło to na poprawę struktury po stronie wydatkowej budżetu w kierunku stopniowego zwiększania udziału wydatków na cele rozwojowe przy jednoczesnym zwiększaniu zdolności Miasta do samofinansowania wydatków inwestycyjnych.

Wskaźniki społeczno-ekonomiczne Miasta, wyniki działalności bieżącej oraz wskaźniki zadłużenia i obsługi długu znalazły odzwierciedlenie w ocenie wiarygodności kredytowej nadanej Miastu w grudniu 2007 r. przez międzynarodową agencję ratingową (rating na poziomie A2 z perspektywą stabilną).

Dochody budżetowe Miasta w 2008 r. prognozowane są w kwocie 9.883.788 tys. zł. Wykazują one dynamikę 101,1% w stosunku do zrealizowanych w 2007 roku. Zakładane tempo wzrostu dochodów jest niższe od notowanego w ostatnich latach, głównie na skutek słabszej dynamiki dochodów bieżących, w tym z podatków, w szczególności z udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych. Jest to wynik zmian systemowych wprowadzonych w tym podatku w 2007 r. ze skutkami w 2008 r. i w następnych latach, polegających w szczególności na podwyższeniu kwoty ulgi podatkowej dla podatników posiadających dzieci.

Przewidywane wydatki 2008 roku zamykają się kwotą 11.629.030 tys. zł i są wyższe o około 28% od zrealizowanych w roku poprzednim. W celu maksymalizacji możliwości finansowych Miasta w zakresie realizacji inwestycji w 2008 r. planowany jest wzrost wartości wydatków inwestycyjnych o 68% wobec roku poprzedniego, a tym samym zwiększenie udziału tej kategorii wydatków w całości wydatków z około 19% w 2007 r. do około 25% w 2008 r. Przewiduje się, że rok 2008 zakończy się deficytem budżetowym rozumianym jako różnica między planowanymi dochodami i wydatkami. Planuje się także przeznaczenie części dochodów na spłatę rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach ubiegłych w kwocie 523.277 tys. zł. Źródłem pokrycia zakładanego deficytu budżetowego będą w części środki zwrotne z tytułu emisji obligacji i kredytów. Dług Miasta na koniec 2008 r. zwiększy się z poziomu 2.275.722 tys. zł na koniec 2007 r. do kwoty 2.974.445 tys. zł. Tym samym wskaźnik zadłużenia, którego maksymalny poziom 60% określa ustawa o finansach publicznych wyniesie 30,10% na koniec 2008 r.

Zwiększeniu uległ udział środków pomocowych w finansowaniu projektów inwestycyjnych. W roku 2007 Miasto otrzymało 97,8 mln zł w ramach dofinansowania z UE, co stanowiło 5,7% środków przeznaczonych w Warszawie na inwestycje. W roku 2008 planowane jest uzyskanie dofinansowania w kwocie 357,7 mln zł, co oznacza udział 12,4% w łącznej kwocie wydatków inwestycyjnych.

4. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA M. ST. WARSZAWY NA ROK 2009 I LATA NASTĘPNE

Priorytetem polityki budżetowej Miasta w roku 2009 i w latach następnych będzie konsekwentna racjonalizacja gospodarki finansowej Miasta w celu optymalizacji dochodów i wydatków przy wykorzystaniu operacji finansowych, zwiększających dostępne środki na realizację zadań Miasta.

Istotną przesłanką polityki finansowej będzie maksymalne wykorzystanie szans rozwojowych związanych ze środkami pomocowymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2007-2013. Strategicznym celem stanie się konieczność zapewnienia wkładu własnego do projektów wykorzystujących fundusze z Unii Europejskiej. Racjonalizowanie wydatków bieżących Miasta ma służyć poprawie relacji między wydatkami bieżącymi i inwestycyjnymi na korzyść wydatków inwestycyjnych przeznaczonych na rozwój Miasta. Przewiduje się, iż co czwarta złotówka wydatków budżetowych przeznaczona będzie na rozwój. Działania budżetowe w 2009 r. ukierunkowane będą na racjonalizowanie wydatków bieżących przy wzrastającym poziomie zadłużenia w warunkach spadku dynamiki dochodów bieżących z podatków, w tym głównie na skutek obniżenia od 2009 r. stawek podatku dochodowego od osób fizycznych.

Przewiduje się znaczący wzrost obciążeń Miasta z tytułu wpłaty do budżetu państwa na zwiększenie subwencji równoważącej („janosikowe”).

W ramach racjonalizacji gospodarki finansowej Warszawy kontynuowany będzie proces optymalizacji zależnych lub częściowo zależnych od Miasta czynników kształtujących dochody niepodatkowe i podatkowe.

W zakresie wydatków nacisk zostanie położony na **procesy restrukturyzacji w pierwszej kolejności w dziedzinach, które dominują lub mają znaczący udział w strukturze wydatków**, a Miasto ma wpływ na ich kształtowanie (oświata i edukacja – 23% udział w całości wydatków bieżących i 20% w wydatkach ogółem, transport i komunikacja – 24% udział w całości wydatków bieżących i 30% w wydatkach ogółem, gospodarka mieszkaniowa – 12% udział w wydatkach bieżących i 10% w całości wydatków).

5. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA DOCHODÓW MIASTA

Ustalenie projektowanych kwot dochodów budżetowych na rok 2009 i lata następne nastąpi w oparciu o:

- podstawowe wskaźniki makroekonomiczne,
- przewidywane wykonanie dochodów budżetowych w roku 2008,
- planowane zmiany systemowe w podatkach, w tym w szczególności obniżenie stawek w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- przepisy podatkowe i prognozowane stawki podatków i opłat lokalnych,
- informacje uzyskane z Ministerstwa Finansów i Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego o przyznanych Miastu kwotach subwencji i dotacji oraz prognozowanych wpływach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- informacje urzędów skarbowych na temat przewidywanych na rok 2009 dochodów z tytułu udziału w podatku od osób prawnych i z innych podatków realizowanych za pośrednictwem tych urzędów.

Główne źródła dochodów budżetowych, w tym w szczególności udziały w podatkach dochodowych budżetu państwa, podatki pobierane przez urzędy skarbowe, są niezależne od działań Miasta i są powiązane z koniunkturą gospodarczą oraz polityką podatkową państwa. Na wielkość prognozy dochodów budżetu Miasta w 2009 r. istotny wpływ będą więc miały: rozwój sytuacji gospodarczej determinowany prognozami Ministerstwa Finansów w zakresie czynników makroekonomicznych oraz zmiany systemowe w podatkach, w tym głównie w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Zakłada się, że w 2009 roku **dochody Miasta wzrosną nominalnie w granicach 1% - 3%** w stosunku do wykonania roku 2008.

5.1. Dochody bieżące

Zakłada się, że dochody z tytułu **udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa** wzrosną w 2009 roku o 3% - 5% wobec wykonania 2008 roku, z czego z podatku dochodowego od osób fizycznych o 2% - 5%, natomiast z podatku od osób prawnych o ok. 8% - 10%.

Prognozę **dochodów z tytułu podatku od osób fizycznych** determinują w szczególności wskaźniki przewidywane przez Ministerstwo Finansów:

- dynamika nominalnych przeciętnych wynagrodzeń i świadczeń społecznych w gospodarce narodowej,
- dynamika liczby pracujących oraz emerytów i rencistów.

W prognozie uwzględniono dodatkowe czynniki kształtujące dochody z PIT, tj. wzrost wskaźnika udziału w ogólnych wpływach w podatku dochodowym od osób fizycznych

w części gminnej z 36,49% do ok. 36,76%, w części powiatowej na poziomie z 2008 r. – 10,25%. Założono wzrost wskaźnika udziału należnego podatku dochodowego od podatników zamieszkałych na terenie Warszawy w stosunku do należnego podatku dochodowego w kraju (z 0,1274... w 2008 r. do poziomu ok. 0,1330... w 2009 r.), jako skutek mniejszych odliczeń od podatku z tytułu podwyższonej ulgi na dzieci dokonywanych w ramach rozliczenia rocznego za 2007 r. w Warszawie niż w kraju.

W prognozie dochodów Miasta z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych uwzględnione zostały negatywne dla Miasta skutki reformy tego podatku, która wchodzi w życie od stycznia 2009 r. na podstawie ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 217, poz. 1588). Głównym elementem planowanych zmian systemowych jest wprowadzenie dwóch skal podatkowych – 18% i 32% i ustalenie jednego progu podatkowego w wysokości 85.528 zł oraz kwoty zmniejszającej podatek w wysokości 556,02 zł przy jednoczesnym utrzymaniu zwiększonej ulgi z tytułu wychowywania dzieci, tj. w podwójnej wysokości kwoty zmniejszającej podatek. **Ze wstępnych szacunków sporządzonych przy wykorzystaniu danych z Ministerstwa Finansów wynika, że ubytek dochodów w 2009 r. z powodu reformowania PIT wyniesie łącznie około 740 mln zł, z tego zmiana skali podatkowej spowoduje spadek dochodów o około 510 mln zł, natomiast z tytułu podwyższonej ulgi na dzieci zmniejszenie dochodów szacuje się na około 230 mln zł. Łączne negatywne skutki zmian systemowych w podatku dochodowym od osób fizycznych szacuje się w latach 2008-2013 na 5.778,7 mln zł.** Począwszy od 2011 r. ubytek dochodów budżetu Miasta z tytułu udziału w PIT wynosić będzie ok. 1,0 mld zł rocznie.

Prognozowany przyrost **dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych**, posiadających siedzibę na obszarze m.st. Warszawy, określa się w oparciu o realną dynamikę Produktu Krajowego Brutto oraz wskaźnik wzrostu cen i usług konsumpcyjnych i inwestycyjnych z założeniem, iż rosnące jednostkowe koszty pracy jako skutek wysokiego tempa wzrostu wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, a także możliwość dalszego wzrostu stóp procentowych mogą niekorzystnie wpłynąć na wyniki finansowe podmiotów gospodarczych.

Prognoza dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych uwzględnia ustawowy udział w ogólnych wpływach z tego podatku, który wynosi dla gmin – 6,71% i dla powiatów – 1,40%.

Dynamikę wartości **subwencji otrzymywanych z budżetu państwa** zakłada się na rok 2009 na poziomie 105% -107% w stosunku do wykonania roku 2008. W części równoważącej dla powiatów przyjęto wzrost porównywalny do bieżącego roku.

Dochody z tytułu **dotacji celowych z budżetu państwa** na zadania własne, zlecone i realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej zakłada się z dynamiką w 2009 r. na poziomie 101% - 102,9%.

W zakresie podatków i opłat lokalnych, szczególnie w podatku od nieruchomości zakłada się wykorzystanie możliwości dochodowych określonych przez ustawę o podatkach i opłatach lokalnych i kontynuację pozytywnych tendencji w zakresie przyrostu powierzchni podlegającej opodatkowaniu i ściągalności tego podatku. Zakłada się, że dochody z tego tytułu mogą wzrosnąć między 2%-4% w stosunku do wykonania w 2008 r.

Prognozę dochodów z podatku od środków transportowych ustalono przy uwzględnieniu skutków obniżenia stawek podatkowych w 2008 r. Możliwe będzie zwiększenie prognozowanych wielkości w efekcie ewentualnego zwiększenia liczby podatników w następstwie projektowanego uproszczenia procedur rejestrowania pojazdów.

Dochody z gospodarowania mieniem m.st. Warszawy w 2009 r. obejmujące w szczególności wpływy z najmu i dzierżawy mienia, opłaty za zarząd, użytkowanie wieczyste nieruchomości, dywidendę od spółek **przewiduje się na poziomie wyższym od wykonania w 2008 r. o 6%-9% jako efekt m.in. podjęcia działań zmierzających do zmiany i ujednolicenia stawek czynszów z tytułu najmu komunalnych lokali mieszkalnych** obowiązujących w poszczególnych dzielnicach w ramach wieloletniego Miejskiego Programu Zarządzania Zasobem Komunalnym oraz zakładanego zwiększenia efektywności zarządzania majątkiem komunalnym, zwłaszcza w zakresie gospodarowania miejskim zasobem mieszkaniowym. Znaczący wzrost tych dochodów to również rezultat jednorazowych zwiększonych dochodów z tytułu wpłaty od likwidowanych przedsiębiorstw. W prognozie dochodów z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości założono dotychczasowe tempo aktualizacji wycen gruntów, od którego zależy wysokość opłat rocznych za użytkowanie wieczyste. Uwzględniono także zwiększenie dochodów wynikające z nie naliczania podatku VAT od opłat rocznych wynikających z umów zawartych przed 1.05.2004 r.

5.2. Dochody majątkowe

5.2.1. Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE

W projekcie budżetu m. st. Warszawy na 2009 r. uwzględnione zostaną **środki pochodzące z funduszy strukturalnych i z innych źródeł pomocowych** możliwe do pozyskania w ramach nowej perspektywy finansowej 2007 – 2013. Ich wartość określona zostanie w oparciu o rozstrzygnięcie trwających postępowań konkursowych oraz rozstrzygnięcia postępowań po uruchomieniu procedur naboru wniosków, jak w przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego. Ze względu na fakt, że wszystkie projekty z listy indykatywnej podlegają ocenie Komisji Europejskiej przewiduje się, że dochody tytułem refundacji wydatków Miasta w związku z realizacją większości projektów znajdujących się na tej liście mogą wpływać sukcesywnie począwszy od 2010 r. W przypadku uruchomienia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego możliwe

będzie pozyskanie dofinansowania dla części projektów realizowanych aktualnie przez Miasto i dzielnice, które zostaną zgłoszone do postępowań konkursowych.

Zakłada się podjęcie wielokierunkowych działań w celu uzyskania maksymalnej wielkości środków z UE.

5.2.2. Inne dochody majątkowe

Zakłada się, że poziom **dochodów ze sprzedaży nieruchomości i lokali** w 2009 r. będzie niższy niż w roku bieżącym.

Miasto będzie prowadzić racjonalną politykę w zakresie gospodarowania majątkiem komunalnym, w tym w zakresie zbywania nieruchomości miejskich, uwzględniając przy wyborze formy wykorzystania majątku kalkulację ekonomiczną oraz długofalowe potrzeby Miasta. Przewiduje się rozpoczęcie działań dotyczących prywatyzacji spółek komunalnych, w tym m.in. SPEC.

Zakłada się **wzrost dochodów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności o 10% -12%.**

6. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA WYDATKÓW MIASTA

Wydatki Miasta na 2009 r. prognozowane są przy założeniu, że konsekwentnie **następować będzie racjonalizacja wydatków bieżących, która pozwoli na generowanie nadwyżek środków w celu zwiększania dostępnych środków na inwestycje przy jednoczesnym ograniczaniu dynamiki przyrostu długu Miasta.**

Przewiduje się, że **wydatki Miasta ogółem w 2009 r. wzrosną nominalnie między 4% -6%** wobec planowanych w 2008 r. Zakłada się kontynuowanie działań w celu kształtowania proinwestycyjnej struktury budżetu po stronie wydatkowej.

6.1. Założenia dotyczące wydatków bieżących

Priorytetem w zakresie planowania wydatków bieżących będzie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej oraz zaspokojenie bieżących potrzeb w związku z realizacją zadań Miasta jako gminy i powiatu, w tym zadań powierzonych do realizacji dzielnicom przy uwzględnieniu zwiększenia ich kompetencji.

W ramach wydatków bieżących na 2009 r. uwzględnione zostaną przede wszystkim wydatki „sztywne” zdeterminowane w szczególności:

- wydatkami z tytułu obowiązkowej wpłaty do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin i powiatów („janosikowe”),
- wydatkami z tytułu obsługi długu w związku z zaciągniętymi w poprzednich latach i planowanymi do podjęcia w 2009 r. długoterminowymi zobowiązaniami z tytułu

kredytów i pożyczek i wyemitowanych papierów wartościowych, jak też potencjalnych spłat z tytułu udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji,

- uchwałami Rady m.st. Warszawy w sprawie zaciągnięcia zobowiązań wieloletnich z poprzednich lat,
- umowami związanymi z zapewnieniem ciągłości działania Miasta, zawartymi na podstawie upoważnień zapisanych w uchwale budżetowej ,
- wydanymi decyzjami administracyjnymi i orzeczeniami sądowymi,
- wydatkami z tytułu wynagrodzeń,
- wydatkami z tytułu zakupu usług komunikacyjnych wynikającymi z zawartych wieloletnich umów z przewoźnikami (na podstawie uchwał Rady m.st. Warszawy z 13.03.2008 r.: Nr XXVI/859/2008, Nr XXVI/860/2008, Nr XXVI/861, Nr XXVI/862),
- wydatkami w związku z przekazanymi w br. i planowanymi do przekazania w przyszłym roku do użytkowania i do bieżącego utrzymania inwestycjami, w tym w szczególności w zakresie infrastruktury transportowej oraz w obszarze oświaty, kultury.

Wydatki bieżące zostaną ustalone przy generalnym założeniu utrzymania co najmniej dotychczasowego zakresu i poziomu usług publicznych świadczonych przez Miasto na rzecz mieszkańców. Będzie to wymagało od dysponentów środków znaczącego zwiększenia efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują najwyższe koszty bieżące.

W związku z dążeniem do maksymalizacji środków na inwestycje oraz prawdopodobnym pogorszeniem się zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania Miasta w 2009 r. i w latach następnych konieczne staje się podjęcie działań w kierunku ograniczania tempa wzrostu wydatków bieżących.

6.1.1. Główne zadania w zakresie bieżącej działalności Miasta

6.1.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji

Głównym zadaniem Miasta w tym obszarze będzie kontynuowanie działań mających na celu poprawę stopnia finansowania wydatków związanych z funkcjonowaniem komunikacji miejskiej dochodami pozyskiwanymi w tym zakresie (głównie ze sprzedaży biletów, z pozostałych wpływów) z dążeniem do **doprowadzenia do stanu porównywalnego z innymi dużymi miastami**. W tym celu niezbędne jest podjęcie szeregu równoległych działań mających na celu zarówno zwiększenie dochodów w tym obszarze, w szczególności w wyniku poprawy efektywności windykowania należności za przejazd bez ważnego biletu, wprowadzenie trzech stref biletowych, jak i ograniczenie wydatków poprzez racjonalizację kosztów działania podmiotów świadczących usługi przewozowe. Realizacja zadań w zakresie drogownictwa

i komunikacji będzie następować przy uwzględnieniu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Systemu Transportowego Warszawy na lata 2007-2015.

Priorytetowym zadaniem Miasta w tym obszarze będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu na drogach publicznych, co zamierza się osiągnąć między innymi poprzez:

- prowadzenie prac remontowych dróg i mostów, remonty sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu w celu dostosowania znaków i sygnałów drogowych do wymogów technicznych wynikających z przepisów prawa,
- objęcie komunikacją publiczną nowo powstających osiedli,
- sukcesywną wymianę taboru autobusowego na zasilany paliwem ekologicznym,
- określenie głównych kierunków rozwoju i usprawniania komunikacji publicznej m.st. Warszawy i obszaru metropolitalnego,
- prowadzenie pilotażowego programu roweru miejskiego,
- uruchomienie nowych połączeń szynowych, w tym linii Szybkiej Kolei Miejskiej do międzynarodowego portu lotniczego Okęcie,
- rozszerzenie Strefy Parkowania Płatnego Niestrzeżonego.

6.1.1.2. w zakresie gospodarki mieszkaniowej

W tym obszarze podjęte zostaną działania mające na celu zwiększenie efektywności zarządzania komunalnym zasobem mieszkaniowym Miasta, m.in. poprzez:

- wprowadzenie nowej polityki czynszowej jako elementu wieloletniego Miejskiego Programu Zarządzania Zasobem Komunalnym,
- podniesienie efektywności działania Zakładów Gospodarowania Nieruchomościami poprzez wykorzystanie zobiektywizowanych jednolitych wskaźników do oceny efektywności kosztów zarządzania ZGN-ów,
- zaproponowanie rozwiązań organizacyjnych mających na celu wzmocnienie nadzoru nad Zakładami Gospodarowania Nieruchomościami w dzielnicach .

6.1.1.3. w zakresie oświaty i edukacji

W roku 2009 realizowane będą cele wynikające z przyjętej przez Radę m.st. Warszawy „Polityki edukacyjnej m.st. Warszawy w latach 2008 – 2012”. Podejmowane działania i dokonywane w ramach nich wydatki służyć będą zapewnieniu powszechnej dostępności do szkół i placówek oświatowych oraz wysokiej jakości kształcenia poprzez stworzenie wzbogaconej oferty edukacyjnej, nowoczesnej bazy dydaktycznej odpowiadającej określonym standardom i doskonalenie kadry pedagogicznej. Działania te podejmowane będą w sześciu podstawowych obszarach:

I. Edukacja i wspieranie rozwoju małego dziecka, gdzie priorytetowo traktowane będą:

- objęcie opieką przedszkolną wszystkich chętnych pięcioletków,
- wprowadzenie elastycznego czasu pracy przedszkoli dostosowanego do potrzeb rodziców,

- organizacja konkursów ofert dla organizacji pozarządowych na realizację programów wychowawczo-edukacyjnych we współpracy z przedszkolami,
- zapewnienie dzieciom o specjalnych potrzebach i wychowujących się w trudnych warunkach rodzinnych pomocy poradni psychologiczno-specjalistycznych, w szczególności objęcie ich specjalistyczną diagnozą,
- realizacja programów wspólnego doskonalenia w zakresie edukacji elementarnej oraz wymiany doświadczeń zawodowych kadry żłobków, nauczycieli przedszkoli i nauczycieli klas I-III,
- promowanie i upowszechnianie nowatorskich rozwiązań w wychowaniu przedszkolnym.

II. Edukacja szkolna, gdzie działania będą ukierunkowane w szczególności na:

- ułatwienie uczniom i ich rodzicom wyboru szkoły, zgodnie z ich preferencjami oraz możliwościami organizacyjnymi placówek oświatowych,
- organizowanie międzyszkolnych zajęć pozalekcyjnych, ukierunkowanych na rozwijanie zainteresowań uczniów,
- rozwój miejskiego systemu stypendialnego,
- współdziałanie z uczelniami w rozwoju utalentowanych uczniów,
- finansowanie dzielnicowych zajęć międzyszkolnych,
- dotowanie programów organizacji pozarządowych opiekujących się uzdolnioną młodzieżą,
- rozwinięcie systemu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- rozwijanie systemowej opieki psychologiczno-pedagogicznej w szkołach,
- organizacja ogólnodostępnych zajęć sportowych w ramach programów ogólnomiejskich, otwarcie boisk szkolnych dla dzieci i młodzieży z sąsiedztwa szkoły/obiektu sportowego,
- prowadzenie zajęć sportowych i rekreacyjnych w ramach akcji „Lato w mieście” i „Zima w mieście”, akcji zamiejscowego wypoczynku wakacyjnego oraz działalności zamiejscowych specjalistycznych placówek oświatowych,
- podnoszenie standardów bezpieczeństwa przebywania w szkole i placówkach oświatowych,
- zapewnienie środków na wypłatę stypendiów szkolnych i pomoc materialną dla uczniów oraz tworzenie warunków dla edukacji uczniów niepełnosprawnych, w tym zapewnienie środków na dowóz dzieci niepełnosprawnych do szkół,
- realizacja projektów finansowanych przy udziale środków z funduszy strukturalnych i z innych źródeł pomocowych, w tym w ramach Programu Leonardo da Vinci, Programu Sokrates - Comenius, z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2007-2013,
- poprawa technicznego i dydaktycznego wyposażenia szkół i placówek oświatowych,
- rozwój poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.

III. Edukacja poza szkołą, gdzie jako pierwszoplanowe traktowane będą:

- rozwój oferty ogólnomiejskich placówek edukacji pozaszkolnej oraz Centrum Nauki Kopernik,
- wspieranie inicjatyw związanych z promowaniem zainteresowań naukowych dzieci i młodzieży,
- angażowanie organizacji pozarządowych do realizacji zajęć pozaszkolnych rozwijających zainteresowania naukowe dzieci i młodzieży,
- rozwój współpracy międzynarodowej, w tym powołanie Europejskiego Domu Spotkań Młodzieży,
- rozwój edukacji kulturalnej oraz sportu młodzieżowego, rekreacji i turystyki młodzieżowej.

IV. Edukacja dla rynku pracy, gdzie działania będą obejmowały w szczególności:

- modernizację bazy techno-dydaktycznej szkolnictwa zawodowego,
- dostosowywanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb gospodarki oraz rynku pracy na podstawie prognoz popytu na pracę w skali aglomeracji warszawskiej, województwa mazowieckiego, w wymiarze krajowym i europejskim,
- poszerzanie oferty edukacyjnej szkół dla dorosłych, w tym uruchomienie nowych kierunków kształcenia,
- uruchomienie akcji informacyjnych i promocyjnych szkolnictwa zawodowego,
- organizowanie zintegrowanych szkoleń merytoryczno-metodycznych dla nauczycieli szkół zawodowych,
- włączenie organizacji pracodawców w proces kształcenia zawodowego w ramach podpisywanych porozumień, w tym w zakresie objęcia patronatem szkół zawodowych, ewentualnie poszczególnych klas (zawodów, specjalności),
- nawiązanie systemowej współpracy z uczelniami,
- rozwijanie doradztwa zawodowego w szkołach,
- podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez wprowadzenie programów modułowych.

V. Rozwój nauczycieli i kadr oświatowych, gdzie działania będą nakierowane przede wszystkim na:

- wspieranie rozwoju innowacji edukacyjnych i społecznych,
- realizację systemowych programów doskonalenia zawodowego dyrektorów szkół i placówek, w tym w zakresie zarządzania, wychowania, zarządzania kryzysowego,
- wspomaganie udziału dyrektorów szkół warszawskich w ogólnopolskich projektach integrujących środowisko kadr zarządzających oświatą,
- wspieranie dyrektorów warszawskich szkół w europejskiej i międzynarodowej współpracy edukacyjnej,
- rozwijanie współpracy z uczelniami.

VI. Zarządzanie i finansowanie oświaty, gdzie działania będą koncentrować się w szczególności na:

- wprowadzeniu standardów organizacyjnych szkół umożliwiających stworzenie optymalnych warunków kształcenia i wychowania,
- wdrożeniu informatycznych systemów wspomagania zarządzania oświatą,
- modernizacji bazy placówek oświatowych (remonty i inwestycje),
- utrzymaniu systemu dotowania szkół, przedszkoli i placówek oświatowych niepublicznych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o systemie oświaty z 7 września 1991 r. i w uchwale Rady m.st. Warszawy nr LXXVI/2354/2006 z 13.06.2006 r. (po zmianach – ostatnia zmiana wprowadzona uchwałą Rady m.st. Warszawy Nr XXX/987/2008 z dnia 8 maja 2008 r.) w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji prowadzonych na terenie m.st. Warszawy przez inne niż m.st. Warszawa osoby prawne i fizyczne,
- finansowaniu innowacyjnych projektów edukacyjnych, wykraczających poza klasowo-lekcyjną pracę szkoły,
- informatyzacji procesów związanych z planowaniem i zarządzaniem środkami publicznymi przeznaczonymi na realizację zadań oświatowych.

Planowane jest kontynuowanie programów restrukturyzacyjnych kosztów utrzymania szkół i placówek oświatowych w Mieście. W związku z tym opracowane zostaną jednolite wytyczne dotyczące organizacji roku szkolnego 2008/2009, **nastąpi wdrożenie docelowego modelu ustalania wydatków oświaty w 2009 r. w oparciu o jednolity w skali Miasta standard wydatków bieżących w przeliczeniu na jedno dziecko/ucznia uczęszczającego do placówek edukacyjnych.**

6.1.1.4. w zakresie bezpieczeństwa

Poprawa bezpieczeństwa stanowić będzie zadanie priorytetowe Miasta. W związku z tym planuje się przeznaczyć środki na takie zadania cykliczne jak:

- dofinansowanie Policji, w tym dodatkowych etatów w rewirach dzielnicowych na terenie m. st. Warszawy, sfinansowanie kompanii kandydackich Oddziałów Prewencji, patroli ponadnormatywnych funkcjonariuszy Policji,
- utrzymanie gotowości bojowej Ochotniczych Straży Pożarnych poprzez dofinansowanie remontów samochodów bojowych i operacyjnych, boksów garażowych, naprawy bieżące sprzętu gaśniczego,
- zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Straży Miejskiej, Komendy Państwowej Straży Pożarnej, Zakładu Obsługi Systemu Monitoringu.

6.1.1.5. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Do zadań priorytetowych w zakresie funkcjonowania i finansowania działalności instytucji kultury należeć będzie:

- rozwijanie mechanizmów finansowych pobudzających kreatywność miejskich instytucji kultury,
- stworzenie zintegrowanego miejskiego systemu informacji kulturalnej i sprzedaży biletów - w perspektywie włączenie sprzedaży biletów w ramach EURO 2012,
- kontynuowanie działalności Centrum Informacji Kulturalnej (IQ 2016) przy Pl. Konstytucji 4,
- rozwój działalności instytucji kultury .

W zakresie upowszechnia kultury, historii i tradycji Warszawy do zadań priorytetowych należeć będzie:

- przedsięwzięcia związane z Projektem Chopin 2010 upamiętniającym 200 rocznicę urodzin kompozytora,
- kontynuacja działań na rzecz zdobycia przez Warszawę tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku,
- przedsięwzięcia związane z Europejskim Rokiem Twórczości i Innowacji,
- wspieranie znaczących festiwali, w tym o charakterze międzynarodowym i ogólnopolskim, rozpoczęcie prac nad zintegrowaniem festiwali warszawskich,
- rozwój edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży,
- pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi wartościowe działania artystyczne i projekty kulturalne w ramach mecenatu Miasta, także poprzez projekt Koneser,
- wspieranie inicjatyw upowszechniających dorobek dziedzictwa kulturowego Warszawy, w tym realizację projektów związanych z ważnymi rocznicami,
- popularyzacja wiedzy o Warszawie, wspieranie projektów filmowych fabularnych, dokumentalnych i debiutów dotyczących Warszawy.

Do zadań priorytetowych bibliotek dzielnicowych w 2009 roku należeć będzie sukcesywna poprawa bazy lokalowej, tworzenie w bibliotekach punktów informacyjnych w oparciu o system IQ 2016, zakup nowości wydawniczych, kontynuacja tworzenia zintegrowanego systemu informatycznego bibliotek, a w dzielnicowych domach i ośrodkach kultury realizacja przedsięwzięć, programów integrujących i aktywizujących środowiska społeczności lokalnej.

Działania w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego będą ukierunkowane na rozpoczęcie realizacji czteroletniego Programu opieki nad zabytkami, w ramach którego pierwszoplanowe zadania będą stanowić:

- rozpoczęcie wdrożenia Planu Zarządzania Miejscem Światowego Dziedzictwa i Strefą buforową,
- wdrożenie zasad ochrony i zarządzania Wilanowskiego Parku Kulturowego,
- kontynuacja prac nad powołaniem Parku kulturowego XIX wiecznej Twierdzy Warszawa,
- kontynuacja projektu badawczego Kolorystyka Fasad Traktu Królewskiego,
- programy promujące ochronę dziedzictwa kulturowego poprzez szeroko pojętą społeczną opiekę nad zabytkami i edukację,
- w ramach prac konserwatorskich i remontów planuje się m.in. poprawę kondycji technicznej zabytkowych piwnic staromiejskich, remont i konserwację Elizeum w parku Na Książęcem.

6.1.1.6. w zakresie kultury fizycznej i sportu

Do priorytetowych zadań realizowanych w tym obszarze należeć będą w szczególności:

- podjęcie działań w celu realizacji „Europejskich Letnich Igrzysk Olimpiad Specjalnych” w 2010 r.
- szkolenie i współzawodnictwo sportowe dzieci i młodzieży, obejmujące m.in.:
 - ✓ ukierunkowane i specjalistyczne szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo,
 - ✓ udział w ogólnopolskim współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży,
 - ✓ miejski system współzawodnictwa sportowego,
 - ✓ realizacja programu pn. „Sportowy talent”,
 - ✓ realizacja programu pn. „Rewitalizacja”.
- realizacja programów szkoleniowo-rekreacyjnych, w tym zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży obejmujące m.in.:
 - ✓ program dla gimnazjalistów pn. „Bądź w formie”,
 - ✓ program pn. „Senior – starszy sprawniejszy”,
 - ✓ program pn. „Otwarte obiekty sportowe,
 - ✓ program pn. „Niepełnosprawny – sprawniejszy”,
 - ✓ program pn. „Od zabawy do sportu”,
 - ✓ akcje pn. „Zima w mieście” i „Lato w mieście”.
- organizacja imprez rekreacyjno-sportowe obejmujących m.in.:
 - ✓ imprezy sportowe promujące Miasto,
 - ✓ imprezy rekreacyjne adresowane do mieszkańców Warszawy.

6.1.1.7. w zakresie opieki społecznej

W ramach zadań pomocy społecznej nadzorowanych przez Biuro Polityki Społecznej i realizowanych przy pomocy OPS-ów w dzielnicach, WCPR -u i jednostek nadzorowanych, Urzędu Pracy i innych jednostek do pierwszoplanowych należeć będą:

- zapewnienie odpowiednich warunków dla rozwoju rodzinnych form opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym zawodowych rodzin zastępczych, planowane jest też utworzenie dodatkowych rodzinnych domów dziecka, mieszkań filialnych,
- podnoszenie jakości świadczonych usług m.in. poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników służb społecznych (szkolenia),
- realizacja programów w zakresie wspierania działań dotyczących wsparcia rodziny w środowisku lokalnym, prowadzenie klubów wsparcia dla małych dzieci,
- realizację programów „Dobry Rodzic - Dobry Start”, pedagog rodzinny, program LIDER podejmowanych na rzecz promowania osiągnięć dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- realizacja projektów finansowanych przy udziale środków z funduszy strukturalnych, w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego i z innych źródeł pomocowych,
- ułatwienie komunikacji osobom niepełnosprawnym – transport specjalistyczny,
- zapewnienie całodobowej opieki osobom przewlekle chorym psychicznie w Domu Pomocy Społecznej w Nasielsku,
- zapewnienie oparcia społecznego osobom niepełnosprawnym poprzez dofinansowanie ośrodków wsparcia,
- przeprowadzenie kampanii społecznej mającej na celu zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- przeprowadzenie diagnozy i opracowanie dobrych praktyk w zakresie organizacji przestrzeni publicznej pod kątem potrzeb osób niepełnosprawnych,
- sprostanie zwiększonemu zapotrzebowaniu na usługi opiekuńcze z powodu starzenia się mieszkańców Warszawy,
- wspieranie działań na rzecz aktywizacji osób starszych w środowisku lokalnym poprzez Uniwersytety III wieku i Klub Seniora.
- kontynuacja i rozszerzenie działań placówek dla dzieci i młodzieży realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień.
- prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zakażenia HIV wśród osób przyjmujących substancje psychoaktywne drogą iniekcyjną, organizacja szkoleń i prowadzenie działań informacyjno - edukacyjnych w zakresie profilaktyki HIV/AIDS przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi,
- działania psychoterapeutyczne dla pacjentów będących w programie leczenia substytucyjnego metadonem (zwiększenie oddziaływań psychoterapeutycznych i socjalnych dla osób będących w programie leczenia substytucyjnego), wspieranie działań w zakresie pomocy psychologicznej i poradnictwa socjalnego dla osób korzystających z punktów testowania,
- przeprowadzenie ewaluacji zadań wieloletnich realizowanych w ramach programów miejskich,

- prowadzenie badań dotyczących bieżącego monitoringu liczby osób nadużywających alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w Warszawie,
- podjęcie działań dotyczących utworzenia Internetowej Poradni HIV/AIDS dla młodzieży,
- udzielanie pomocy finansowej na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie osobom polskiego pochodzenia osiedlającym się na podstawie wizy repatriacyjnej - na zaproszenie Prezydenta m.st. Warszawy – zgodnie z Uchwałą Nr XXX/631/2004 Rady m.st. Warszawy z dnia 27 maja 2004 r.,
- prowadzenie badań dotyczących diagnozy potrzeb mieszkańców Warszawy w zakresie problematyki przemocy w rodzinie, skali zjawiska przemocy w rodzinie np. dzieci wobec rodziców,
- prowadzenie monitoringu Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2007-2011,
- ewaluacja wybranych programów profilaktycznych i pomocowych,
- realizacja programu korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie,
- uruchomienie i prowadzenie Specjalistycznej Poradni Rodzinnej ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- zapewnienie schronienia i pomocy specjalistycznej, w tym w szczególności pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- prowadzenie działań profilaktycznych dla różnych grup mieszkańców Warszawy i programów wczesnej identyfikacji zagrożenia problemem przemocy w rodzinie (warsztaty umiejętności wychowawczych, poradnictwo dla rodzin w kryzysie, Program „Dobry Rodzic - Dobry Start”),
- działania edukacyjne: materiały edukacyjne, kampania społeczna, konferencje, seminaria, debaty, artykuły w prasie,
- utworzenie i obsługa komputerowej bazy danych: portal branżowy, portal internetowy.

6.1.1.8. w zakresie ochrony zdrowia

Priorytetowe zadania w tym zakresie wynikają z Warszawskiego Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia na lata 2008 – 2011 i obejmują w szczególności:

- kontynuowanie programów profilaktyki i promocji zdrowia, realizowanych przez organizacje pozarządowe i zakłady opieki zdrowotnej, w tym m.in.:

programy dla dzieci i młodzieży, w szczególności:

- program medycyny szkolnej „Zdrowy Uczeń”,
- program szczepień przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A dla dzieci w wieku 7 lat,

- program profilaktyczny dla dzieci i młodzieży do ukończenia 21 roku życia uprawiających sport amatorski,
- program profilaktyki zdrowotnej w zakresie poprawy stanu zdrowia jamy ustnej dla uczniów klas II szkół podstawowych m.st. Warszawy,
- program profilaktyki i korekcji wad postawy dla uczniów klas IV szkół podstawowych m.st. Warszawy,
- program oceny ryzyka występowania choroby nadciśnieniowej u młodzieży licealnej powyżej 18 roku życia,
- program badań przesiewowych słuchu dla uczniów klas VI szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy,
- program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku i zezów dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy,
- program szczepień ochronnych przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) dla dziewcząt,
- program opieki psychologicznej dla dzieci,

programy dedykowane kobietom, w tym:

- program opieki nad kobietą w ciąży "Zdrowie, Mama i Ja",
- program edukacji przedporodowej "Szkoła rodzenia",

programy dla seniorów, z tego:

- program szczepień ochronnych przeciwko grypie populacji z grup szczególnego ryzyka, tj.:
 - ✓ osób od 65 roku życia,
 - ✓ osób przebywających w zakładach opiekuńczo – leczniczych m.st. Warszawy,
 - ✓ osób bezdomnych w miejscach ich pobytu (noclegowniach).
- program w zakresie opieki zdrowotnej nad kombatanami,
- miejski system opieki geriatrycznej,

programy dla całych rodzin

- organizacja rodzinnych festynów prozdrowotnych.
- realizacja programów polityki zdrowotnej promujących zdrowy styl życia i edukacyjnych oraz opieki paliatywnej realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- realizacja zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych miejskich programów w zakresie zwalczania i przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom,
- sukcesywne dofinansowanie koniecznych remontów zakładów opieki zdrowotnej wynikających z zaleceń Państwowej Straży Pożarnej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Narodowego Funduszu Zdrowia.

6.1.1.9. Koszty obsługi długu i wpłata do budżetu państwa

Podstawową pozycję w tym zakresie stanowić będą:

- wydatki na obsługę długu m.st. Warszawy, na które składają się:
 - wydatki z tytułu spłaty odsetek od kredytów i pożyczek i wyemitowanych obligacji,
 - wydatki z tytułu przypadających w 2009 r. potencjalnych spłat rat kapitałowych i odsetek z tytułu udzielonych przez Miasto poręczeń. Dotyczy to głównie kredytów zaciągniętych w poprzednich latach i w bieżącym roku przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których Miasto jest podmiotem tworzącym z przeznaczeniem na restrukturyzację i poręczenia prawidłowego wydatkowania środków w związku z realizacją projektów dofinansowanych ze środków UE,
- wpłata do budżetu centralnego na zwiększenie części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin i powiatów.

Zakłada się, że **wydatki Miasta w 2009 r. z tytułu wpłaty do budżetu państwa z przeznaczeniem na zwiększenie części równoważącej subwencji ogólnej wzrosną o około 30% i osiągną kwotę około 1.014 mln zł.** Wysoki wzrost wydatków Miasta z tytułu tzw. „janosikowego” wynika z silniejszego wzrostu wskaźnika podstawowych dochodów podatkowych Miasta w przeliczeniu na jednego mieszkańca w relacji do tego samego wskaźnika dla kraju. Ponadto zakłada się, iż od 2009 r. wzrosną wydatki z przeznaczeniem na wypłatę poręczeń na skutek pogarszającej się sytuacji w ZOZ-ach.

6.1.2. Założenia dotyczące wydatków dzielnic

6.1.2.1. Środki na finansowanie zadań w zakresie oświaty i wychowania i edukacyjnej opieki wychowawczej oraz pozostałych wydatków bieżących

- w sferze oświaty i wychowania (dział 801) i edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) **zakłada się kontynuację rozpoczętego w 2008 r. procesu racjonalizacji wydatków poprzez ustalanie środków finansowych przeznaczonych do dyspozycji dzielnic w tym obszarze w oparciu o jednolity w skali Miasta standard wydatków bieżących w przeliczeniu na jedno dziecko/ucznia uczęszczającego do placówek oświatowo-wychowawczych.**
- w zakresie pozostałych wydatków bieżących zakłada się kontynuację zapoczątkowanej w 2008 r. polityki budżetowej polegającej na stopniowym

wyrównywaniu dysproporcji rozwojowych między dzielnicami biorąc pod uwagę wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

6.1.2.2. Środki na finansowanie inwestycji

Środki na finansowanie inwestycji dzielnic omówiono na str. 22.

6.1.2.3. Pozostałe elementy programu zwiększania efektywności zarządzania środkami finansowymi

- W kolejnych latach następować będzie rozliczanie skutków odchyleń dochodów uzyskanych przez dzielnice od wielkości planowanych.
- Zapewnia się dzielnicom możliwość przeznaczenia oszczędności z wydatków bieżących na zadania inwestycyjne.
- Zapewnia się dzielnicom możliwość aplikowania do Biura Rozwoju Miasta o środki na zadania inwestycyjne z łącznej puli środków przeznaczonych na inwestycje w Mieście.
- Zakłada się utrzymanie i utrwalanie kompetencji dzielnic w zakresie kształtowania wewnętrznej struktury załączników dzielnicowych w oparciu o przekazane do ich dyspozycji parametry budżetowe – dochodowe i wydatkowe. Powyższe dotyczy również nakładów na edukację, których wysokość jest kształtowana ostatecznie przez dzielnice jednakże w ramach zobiektywizowanych ogólnych zasad ustalania limitów wydatków dzielnic.
- Wydatki dzielnicy uzależnione są w dalszym ciągu od realizacji ustalonego w porozumieniu z dzielnicą planu dochodów dzielnic.

6.2. Założenia dotyczące wydatków majątkowych

Podstawą do sporządzenia projektu planu wydatków inwestycyjnych na 2009 rok jest Wieloletni Program Inwestycyjny m.st. Warszawy na lata 2008-2012, stan realizacji inwestycji w 2008 r. oraz prognoza budżetowa m.st. Warszawy na lata 2009-2013.

Część zadań inwestycyjnych dotyczących infrastruktury technicznej realizowana będzie przez spółki miejskie ze środków własnych, zgodnie z ich kompetencjami.

Przy planowaniu wydatków inwestycyjnych w pierwszej kolejności zostaną zapewnione środki na realizację zadań kontynuowanych oraz wykup terenów pod inwestycje.

Przewiduje się zabezpieczenie środków finansowych z przeznaczeniem na:

- dotacje na inwestycje dla podmiotów działających w sferze ochrony zdrowia oraz kultury,
- realizację zadań, dla których w budżecie 2008 r. zabezpieczono środki na wykonanie prac przygotowawczych,
- zakupy inwestycyjne.

Przy konstruowaniu budżetu inwestycyjnego Miasta na 2009 r. zostaną w szczególności wzięte pod uwagę:

- istniejące uwarunkowania formalno-prawne związane z realizacją zadań,
- możliwości realizacyjne poszczególnych jednostek i ich obecne obciążenie zadaniami kontynuowanymi,
- lista projektów inwestycyjnych przewidzianych do dofinansowania ze środków z funduszy europejskich i z innych źródeł pomocowych,
- priorytety w zakresie inwestycji, dla których została przygotowana dokumentacja projektowa,
- skutki finansowe noworozpoczynanych inwestycji ujętych w budżecie Miasta na 2009 rok na budżety w kolejnych latach.

6.2.1. Wydatki inwestycyjne ogólnomiejskie

Zakłada się, że w roku 2009 **w ramach inwestycji ogólnomiejskich** priorytetowo potraktowane zostaną zadania realizowane w następujących obszarach:

6.2.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji

Realizacja zadań objętych tym programem przyniesie przede wszystkim poprawę jakości układu drogowego, usprawnienie organizacji ruchu oraz rozwój transportu publicznego.

Dla osiągnięcia tych celów planuje się: rozbudowę i modernizację sieci drogowo-ulicznej i przygotowanie realizacji kolejnych elementów obwodnic. Do najważniejszych inwestycji planowanych do realizacji w 2009 r. zaliczyć należy: budowę Trasy Mostu Północnego, modernizację Al. Jerozolimskich (budowa węzła Łopuszańska-Kleszczowa), budowę Trasy Siekierkowskiej (budowa skrzyżowania drogi krajowej nr 2 z Trasą Siekierkowską), kontynuację modernizacji ul. Górczewskiej (odcinek pętla ZTM-granica miasta), budowę drugiej jezdni Al. Wilanowskiej na odcinku ul. Sobieskiego-Dolina Służewiecka, rozpoczęcie budowy obwodnicy śródmiejskiej na odcinku od Ronda Wiatraczna do połączenia z Dzielnicą Targówek, rozpoczęcie budowy Trasy Świętokrzyskiej na odcinku od ul. Wybrzeże Szczecińskie do ul. Tysiąclecia, budowę Al. Rzeczypospolitej na odcinku od Al. Wilanowskiej do ul. Płaskowickiej-bis. Kontynuowany będzie program modernizacji wiaduktów drogowych (wiadukt w ciągu ul. Powązkowskiej). Przewiduje się budowę parkingów strategicznych w systemie "Parkuj i Jedź" (Park&Ride) w kolejnych lokalizacjach. Planowane są także prace związane z budową linii tramwajowej na Tarchomin. Przewiduje się również wydatki na przebudowę oświetlenia ulic i budowę nowych punktów świetlnych.

6.2.1.2. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Realizacja zadań ujętych w programie w znaczący sposób wpłynie na rozwój i poprawę stanu bazy materialnej placówek upowszechniania kultury i sztuki.

Kontynuowane będą działania mające na celu uregulowanie stanu własności obiektów zajmowanych przez teatry miejskie (wykup tam, gdzie jest to możliwe), a także stworzenie siedzib dla nowych instytucji kultury. Planowana jest m.in. budowa Centrum Nauki Kopernik, kontynuacja prac przygotowawczych do budowy Muzeum Sztuki Nowoczesnej, rozpoczęcie budowy Muzeum Historii Żydów Polskich i Muzeum Warszawskiej Pragi

Ważnym zadaniem jest modernizacja i doposażenie obiektów należących do miasta, zajmowanych przez teatry, w celu obniżenia kosztów ich utrzymania, zapewnienia bezpieczeństwa, poprawy warunków pracy dla aktorów, podniesienia komfortu dla widzów, zapewnienia możliwości pełnej realizacji projektów artystycznych.

Podejmowane będą także działania mające na celu ochronę i konserwację zabytków (renowacja i adaptacja na cele kulturalne zabytkowych piwnic staromiejskich na obszarze wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, rozbudowa i adaptacja Fortu Sokołnickiego na potrzeby placówki kultury).

6.2.1.3. w zakresie bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej

Najważniejszym priorytetem jest stworzenie sprawnego systemu zarządzania kryzysowego, zwiększenie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz wprowadzenie systemu ochrony ludności. W tym celu kontynuowane będzie zadanie pn. Budowa Zintegrowanego Stanowiska Koordynacji i Reagowania m.st. Warszawy.

Dla spełnienia wymogów wynikających z obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego budowane będą nowe strażnice jednostek ratowniczo-gaśniczych straży pożarnej.

6.2.1.4. w zakresie ochrony zdrowia

Przewiduje się przeznaczenie środków na dotacje inwestycyjne dla miejskich szpitali, przychodni i zakładów opiekuńczo-leczniczych w celu finansowania prac dokumentacyjnych, robót budowlanych oraz zakupów sprzętu i wyposażenia dla tych jednostek. W 2009 roku kontynuowana będzie przebudowa, rozbudowa i modernizacja szpitali (Szpital Praski, Szpital Bielański, Szpital Czerniakowski, Szpital Św. Rodziny, Szpital „Inflancka”) oraz modernizacja przychodni specjalistycznych w zakładach leczenia otwartego.

6.2.1.5. w zakresie pomocy społecznej

W ramach tego programu kontynuowane będą działania zmierzające do rozbudowy i modernizacji istniejących domów pomocy społecznej w celu ich dostosowania do obowiązujących standardów. Zaplanowano m.in. kontynuację budowy wielofunkcyjnego

Centrum dla osób z chorobą Alzheimera, rozbudowę i modernizację Domu Pomocy Społecznej „Na Przedwiośniu” oraz modernizację Domu Pomocy Społecznej „Syrena”.

Przewiduje się ponadto inwestycje mające na celu poprawę warunków opieki nad dziećmi poprzez wykonywanie prac modernizacyjnych domów dziecka, a także kontynuację prac związanych z realizacją programu budowy rodzinnych domów dziecka.

W zakresie zadań dotyczących modernizacji żłobków, zakłada się realizację programu dostosowującego obiekty do obowiązujących przepisów. Kontynuowane będą także działania polegające na adaptacji lokali i obiektów na żłobki.

6.2.1.6. w zakresie administracji publicznej

Celem realizacji programu jest poprawa warunków funkcjonowania Urzędu i obsługi mieszkańców. Kontynuowane będą również działania mające na celu wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych, takich jak: elektroniczny obieg dokumentów, modułowy system zarządzania Urzędem m.st. Warszawy. Przewiduje się także przebudowę budynku przy ul. Siedmiogrodzkiej 20 na centralne archiwum miejskie.

Planuje się podjęcie działań w celu zapewnienia mieszkańcom Warszawy dostępu do bezprzewodowego internetu.

6.2.1.7. w zakresie oświaty i edukacji

Działania w tym obszarze koncentrować się będą na kontynuacji zadań z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej. Ich celem jest wdrożenie systemów komputerowych stanowiących narzędzie niezbędne do sprawnego prowadzenia polityki oświatowej miasta. Ponadto, prowadzona będzie modernizacja i rozbudowa Ośrodka Szkolno - Wychowawczego Nr 12 przy ul. Belskiej 5 w Warszawie i utworzenie Ośrodka Rewalidacyjno - Wychowawczego Nr 1 oraz modernizacja Ośrodka Pałacu Młodzieży w Pieczarkach k/Giżycka.

6.2.1.8. w zakresie kultury fizycznej, sportu, turystyki i wypoczynku

Realizacja zadań objętych tym programem ma na celu rozwój bazy sportowej pod kątem przygotowań do Mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA EURO 2012. Najważniejszą inwestycją w tym zakresie jest zagospodarowanie terenów rekreacyjno-sportowych przy ul. Łazienkowskiej 1/3 w Warszawie wraz z modernizacją i rozbudową stadionu piłkarskiego oraz obiektów towarzyszących.

W celu poprawy warunków rekreacji i wypoczynku mieszkańców kontynuowane będą prace modernizacyjne istniejących obiektów sportowych.

6.2.2. Wydatki inwestycyjne dzielnic m. st. Warszawy

W ramach środków przeznaczonych na zadania inwestycyjne realizowane przez dzielnice planuje się wydatki w następujących obszarach:

6.2.2.1. w zakresie edukacji

Planuje się budowę nowych placówek oświatowych, w tym m.in. budowę zespołu szkół w Dzielnicy Wesoła, budowę przedszkola i szkoły podstawowej w Dzielnicy Ursus, budowę dwóch przedszkoli na Targówku oraz zakończenie budowy gimnazjum i przedszkola w Dzielnicy Białołęka.

Przewiduje się również rozbudowę istniejących placówek zarówno o sale lekcyjne, jak również w dużej części o obiekty sportowe – sale sportowe, boiska, itp. – m.in. w Dzielnicy Bielany, Ochota, Praga Południe, Targówek, Wesoła, Włochy oraz Żoliborz. W roku przyszłym prowadzone będą także prace modernizacyjne w budynkach oświatowych, w tym m.in. w dzielnicach: Białołęka, Bielany, Mokotów, Śródmieście, Włochy oraz Wola.

6.2.2.2. w zakresie drogownictwa

Planowana jest realizacja szeregu nowych dróg gminnych, powiatowych oraz modernizacja istniejących. Prowadzone będą prace przygotowawcze do realizacji dróg, tj. regulacje stanów prawnych nieruchomości, przygotowywanie dokumentacji oraz pozyskiwanie decyzji administracyjnych niezbędnych do rozpoczęcia prac budowlanych.

Do największych zadań dzielnicowych planowanych do realizacji w przyszłym roku zaliczyć należy: przebudowę ul. Radiowej (na odc. ul. Powstańców Śląskich – ul. Kaliskiego) w Dzielnicy Bemowo, budowę Al. Komisji Edukacji Narodowej (odcinek do granicy z Dzielnicą Ursynów) na terenie Dzielnicy Mokotów i budowę ul. Rosoła na terenie Dzielnicy Ursynów.

6.2.2.3. w zakresie gospodarki mieszkaniowej

Planuje się budowę budynków komunalnych w celu powiększenia gminnego zasobu lokalowego oraz szereg modernizacji, które poprawią stan istniejącego zasobu komunalnego. Budowę budynków komunalnych planuje się m.in. w następujących dzielnicach: Bielany, Targówek, Ursynów, Wawer, Wola oraz Żoliborz.

Modernizacja istniejącego zasobu lokalowego prowadzona będzie w szczególności w dzielnicach: Śródmieście, Wola oraz Praga Północ, gdzie prace modernizacyjne stanowią element programu rewitalizacji obszaru zabytkowych części Pragi.

6.2.2.4. w zakresie opieki zdrowotnej

Planuje się kontynuowanie rozbudowy przychodni rehabilitacyjnej dla dzieci przy ul. Balkonowej w Dzielnicy Targówek oraz budowę przychodni przy ul. Cegielnianej we Włochach.

6.2.2.5. w zakresie ochrony środowiska i gospodarki komunalnej

Przewiduje się kontynuację modernizacji kanału Konotopa oraz prace związane z realizacją Rowu U-1 wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Dzielnicy Ursus, a także szereg inwestycji

związanych z urządzeniem przestrzeni parkowych, w tym m.in. w dzielnicach: Bemowo, Ochota, Praga Południe i Ursynów.

6.2.2.6. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Planuje się przeprowadzenie prac adaptacyjnych przystosowujących istniejące obiekty dla potrzeb działalności kulturalnej, w tym w dzielnicach: Ursus, Włochy oraz Wilanów. Ponadto, kontynuowane będą prace związane z budową nowych obiektów kultury, w tym w dzielnicach: Mokotów (Służewiecki Dom Kultury), Ursynów (Dzielnicowe Centrum kultury przy ul. Gandhi) i Praga Północ (przebudowa Placu Weteranów 1863 r. z budową Domu Kultury i sali widowiskowej).

6.2.2.7. w zakresie kultury fizycznej, sportu, turystyki i wypoczynku

W celu zwiększenia bazy sportowo – rekreacyjnej planuje się kontynuowanie budowy nowych kompleksów, w szczególności w dzielnicach, w których brak jest tego typu obiektów np. w Dzielnicy Wawer, w Dzielnicy Włochy. Planuje się także rozpoczęcie budowy obiektów Wilanowskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Ponadto prowadzone będą modernizacje istniejących obiektów sportowych oraz terenów rekreacyjnych np. modernizacja Parku Kazimierzowskiego w Dzielnicy Śródmieście i modernizacja boisk sportowych z budową zaplecza socjalno - technicznego przy ul. Kawęczyńskiej 44 na Pradze Północ.

Planuje się także parkowe i rekreacyjno - sportowe urządzenie terenów na Pradze Południe.

6.2.2.8. w ramach poprawy obsługi mieszkańców

W celu poprawienia obsługi mieszkańców planuje się kontynuowanie budowy siedziby Urzędu dla Dzielnicy Mokotów oraz przeprowadzenie modernizacji budynku Urzędu Dzielnicy Ochota, w szczególności dla potrzeb Wydziału Obsługi Mieszkańców.

6.2.3. pomoc finansowa udzielana innym jednostkom samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych

Przewiduje się udzielenie pomocy finansowej Samorządowi Województwa Mazowieckiego z przeznaczeniem na przebudowę istniejących wałów przeciwpowodziowych lewobrzeżnego odcinka Wisły.

6.2.4. wpłaty na fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych

W celu poprawy stanu bezpieczeństwa mieszkańców, planuje się przekazanie Policji dotacji celowej na zakup środków trwałych i urządzeń specjalistycznych.

7. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE WYNIKU BUDŻETOWEGO I POZIOMU ZADŁUŻENIA MIASTA

Zakłada się, że w 2009 r. **wynik budżetu traktowany jako różnica między planowanymi dochodami i wydatkami będzie stanowił deficyt**, który wzrośnie do kwoty między 2,2 mld zł – 2,3 mld zł, a po powiększeniu o przypadające do spłaty zobowiązania z tytułu rat kredytów i pożyczek będzie mieścił się **w przedziale 2,4 mld zł - 2,5 mld zł**.

Przewiduje się, że źródłami sfinansowania zakładanego deficytu budżetowego będą w szczególności:

- środki z emisji obligacji oraz z kredytów i pożyczek ,
- dochody z prywatyzacji majątku m.st. Warszawy,
- środki z innych źródeł z tytułu rozliczeń kredytów i pożyczek za lata ubiegłe.

Wskaźnik zadłużenia wzrośnie w stosunku do poziomu przewidywanego na koniec 2008 r. Zakłada się, że **zadłużenie Miasta na koniec 2009 r. wzrośnie do poziomu ok. 45% - 47%** w stosunku do planowanych dochodów.